

תוקף סעיפים מיום ה-25 בינואר 2015

פרק משנה 01

ס י ו ו ג ו ק י ד ו מ כ ו ח א ד מ
פ"מ 32.0101 - חוות דעת תקופתית "

פ"מ 32.0101 - חוות דעת מפקד - קצינים ונגדים

הגדרות

1. בפקודה זו:

- א. "המפקד המעריך" - קצין, נגד או אזרח עובד צה"ל, המשמש בפועל כמפקדו הישיר של המוערך;
- ב. "המפקד הבכיר" - קצין בדרגת סא"ל ומעלה, שהינו מפקדו של המפקד המעריך, הגבוה ממנו בדרגה אחת לפחות, למעט במקרים הבאים:
  - (1) מפקד יחידת רישום, בדרגת סא"ל ומעלה;
  - (2) מפקד יחידת רישום בדרגת רס"ן, בהתייחס לקצינים מוערכים עד לדרגת סרן, כולל, ונגדים מוערכים עד לדרגת רס"ל, כולל.
- ג. "הערכה תפקודית" - הערכה הניתנת למוערך על-ידי המפקד המעריך;
- ד. "הערכה השוואתית" - הערכה הניתנת למוערך על-ידי המפקד הבכיר;
- ה. "חוות דעת" - חוות דעת תקופתית, הכוללת הערכה תפקודית, הערכה השוואתית ושיחת משוב, לרבות חוות דעת מיוחדת;
- ו. "ימ"ל" - יחידה מחוץ לסד"כ, כהגדרתה בהפ"ע 9.0104: "יחידות מחוץ לצבא ויחידות מחוץ לסד"כ - עקרונות כפיפות והפעלה", וכל יחידה אשר נקבעה על ידי אג"ת כימ"ל לצורך פקודה זו;
- ז. "מוערך" - כל נגד או קצין עד לדרגת סא"ל, כולל, בשירות סדיר המקבל חוות דעת ממפקדו;
- ח. "מפת הערכה יחידתית" - חלוקת הקצינים והנגדים של היחידה לקבוצות הערכה, לצורך הערכה השוואתית על-ידי המפקד הבכיר שנקבע לכל קבוצה בנפרד;
- ט. "סמכות" - זרוע, פיקוד או אגף, אשר מוגדרים לצורך ניהול חוות הדעת התקופתית על-ידי אכ"א-מחלקת הסגל;
- י. "פעימת חוות הדעת התקופתית" - תקופת ביצוע חוות הדעת התקופתית בכלל יחידות הצבא, המתקיימת אחת לשנה במועד שייקבע על-ידי אכ"א-מחלקת הסגל;

- יא. "קבוצת הערכה" - קבוצת מוערכים המשרתים ביחידה, ובעלי מאפייני תפקיד דומים, המוגדרת לצורך ביצוע הערכה השוואתית;
- יב. "תקופת ההערכה" - פרק הזמן מאז חוות הדעת הקודמת שניתנה למוערך, ושאליו מתייחסת חוות הדעת התקופתית של המפקד המעריך;

כללי

2. חוות דעת מפקד מהווה אמצעי עיקרי להערכת תפקודם של קצינים ונגדים בשירות סדיר, ומתבססת על היכרותו הקרובה של המפקד הישיר עם המוערך.
3. מטרת חוות הדעת:
- א. להוות כלי פיקודי וניהולי משמעותי בידי המפקד, המאפשר לו לתת משוב לפקודיו על רמת תפקודם, להבהיר להם את ציפיותיו המשימתיות והערכיות מהם, להציג בפניהם את הערכותו לגבי נקודות החוזק והחולשה בתפקודם בהשוואה למצופה מהם, וכן לחנוך ולכוון את פקודיו לשם שיפור תפקודם בעתיד;
- ב. לספק מידע על אודות איכות תפקודו של המוערך ומידת התאמתו לתפקידים בכירים; לצד כלי הערכה ומקורות מידע נוספים, תסייע חוות הדעת בקבלת החלטות בדבר המשך שירותו של המוערך בצה"ל, לרבות החלטות הנוגעות לשיבוצו לתפקיד, קידום, הכוונה למקצוע או להכשרה, קבלה לשירות הקבע או הארכת שירותו;
- ג. לסייע בהגדרה ובהטמעה של הנורמות והערכים הנדרשים מן המשרתים בצה"ל.
4. חוות הדעת משמשת להערכה שיטתית ומובנית של כישוריו, יכולותיו, התנהגותו והישגיו של המוערך בתפקידו במהלך תקופת ההערכה. חוות הדעת תדגיש את מגמות השינוי בתפקודו של המוערך.
5. המפקד המעריך והמפקד הבכיר לא יתחשבו, לצורכי קביעת חוות דעתם, בהליכים משמעותיים או משפטיים המתנהלים נגד המוערך, כל עוד לא הסתיימו הליכים אלה. כמו כן, לא יתחשבו בהליכים משמעותיים או משפטיים שהסתיימו בזיכוי, בחקירות שלא ננקטו בעקבותיהן צעדים משמעותיים או משפטיים ובהרשעות שהתיישנו.
6. תוכן חוות הדעת יישמר בסודיות מוחלטת ויועבר רק לידיעת הגורמים הנדרשים לקבל מידע זה מתוקף תפקידם. קצין המשא"ן היחידתי יתדרך את הממונים על הזנת הטפסים לשמירת החיסיון וסודיות הנתונים.
7. חוות הדעת תסווג בסיווג ביטחוני מתאים, בהתאם לתוכנה, וכן תסווג בסיווג אמון "אישי".
8. קצין המשא"ן היחידתי יודא את שמירת טופס חוות הדעת ביחידה למשך שלוש שנים, לפחות.

תדירות ועיתוי הפעימה

9. מדי שנה תתקיים פעימת חוות דעת תקופתית, הכוללת מתן הערכה ומתן משוב, במועד שייקבע על-ידי אכ"א-מחלקת הסגל.

10. הסמכות רשאית להחליט על מתן חוות דעת מיוחדת, בנוסף לחוות הדעת התקופתית, וזאת בהתאם למפורט בסעיפים 34-37 להלן.

מפת ההערכה היחידתית

11. מפקד היחידה יגדיר את מפת ההערכה היחידתית בהתאם להוראות פקודה זו ובהתאם להנחיית הסמכות אליה משתייכת יחידתו.

12. בעת בניית מפת ההערכה, מפקד היחידה יקפיד, ככל ומצבת הכוחות מאפשרת, שבתוך כל אחת מקבוצות ההערכה תישמר הומוגניות בדרג המוערכים ובמאפייני תפקידם. כמו-כן יקפיד מפקד היחידה שקבוצות ההערכה יהיו בגודל מרבי, וזאת על מנת לאפשר הערכה השוואתית הוגנת של המוערכים בכל קבוצת הערכה.

13. קבוצת הערכה תורכב כמפורט להלן:

- א. קבוצת הערכה תמנה שלושה מוערכים, לכל הפחות.
- ב. אין לכלול קצינים ונגדים בקבוצת הערכה אחת..
- ג. אין לכלול בקבוצת הערכה אחת קצינים הנושאים מינוי סא"ל וקצינים הנושאים מינוי רס"ן ומטה, למעט סא"לים בדרגה אישית או בדרגת ייצוג, אשר אותם ניתן לכלול בקבוצת הסא"לים.
- ד. אין לכלול בקבוצת הערכה אחת קצינים הנושאים מינוי רס"ן וקצינים הנושאים מינוי סרן ומטה.
- ה. אין לכלול בקבוצת הערכה אחת מפקד ופקודו.
- ו. אין לכלול בקבוצת הערכה אחת נגדים בקבע מובהק ונגדים בקבע ראשוני.
- ז. אין לכלול בקבוצת הערכה אחת מוערכים לוחמים ומוערכים שאינם לוחמים.
- ח. אין לכלול בקבוצת הערכה אחת מוערכים המוגדרים כבעלי תפקיד ייעודי ביחידה, כגון סגל הדרכה בבסיס הדרכה, ומוערכים שאינם בתפקידים ייעודיים, כגון סגל מנהלה.
- ט. ניתן לכלול בקבוצת הערכה אחת מוערכים ממספר יחידות רישום, אם הן כפופות לאותה מפקדה ממונה, ובלבד שהמפקד הבכיר משתייך למפקדה הממונה.
- י. מוערכים שלא שויכו לאף קבוצת הערכה יוגדרו כחסרי קבוצת הערכה.

14. מפת ההערכה היחידתית שנבנתה על-ידי מפקד היחידה תעבור לאישור גורם הסגל המתאים בסמכות.

15. בסמכות אכ"א-מחלקת הסגל-ענף תו"ב לאשר חריגה מהתנאים האמורים לעיל או לקבוע תנאים נוספים.

הערכה תפקודית

16. חוות דעת המפקד המעריך מורכבת מהערכת כישורים ויכולות ומהערכת הישגים ותפוקות. חוות הדעת תמולא על-גבי טופס 863 "חוות הדעת התקופתית", שיוזן ויתויק בשלישות היחידה.

17. המפקד המעריך ימלא חוות דעת תקופתית רק לגבי מוערכים אשר שירתו בפועל תחת פיקודו שלושה חודשים, לפחות, טרם מילוי חוות הדעת.

18. היה המוערך כפוף למפקד המעריך תקופה קצרה משלושה חודשים - לא תינתן לגביו חוות דעת על-ידי המפקד הנוכחי, אלא על-ידי מפקדו ביחידתו הקודמת.
19. אם במועד תחילת פעימת חוות הדעת מוצב המפקד המעריך ביחידתו תקופה הקצרה משלושה חודשים, לא ימלא חוות דעת על המוערכים שבפיקודו. במקרה זה, ימלא המפקד היוצא חוות דעת למוערכים בפיקודו טרם סיום תפקידו.
20. אם במהלך ששת החודשים שקדמו למועד תחילת פעימת חוות הדעת התקופתית, לא שירת המוערך תחת פיקודו של מפקד מעריך אחד במשך שלושה חודשים לפחות, לא תמולא לגביו חוות דעת תקופתית באותה הפעימה.
21. המפקד הבכיר אינו רשאי לשנות את ההערכה התפקודית שניתנה על-ידי המפקד המעריך.

העברת משוב על חוות הדעת

22. המפקד המעריך יעביר למוערך משוב על הערכתו התפקודית במסגרת שיחת משוב אישית, שתתבצע בפניו של המוערך. במקרים חריגים ובהתאם לאישור פרטני של אכ"א-מחלקת הסגל-ענף תו"ב, ניתן יהיה להעביר משוב למוערך שלא בפגישה אישית.
23. שיחת המשוב תתקיים עד למועד שייקבע על-ידי מפקד היחידה, ובכל מקרה - לא יאוחר ממועד סיום פעימת חוות הדעת.
24. במסגרת שיחת המשוב, יציג המפקד המעריך בפני המוערך את ההערכה התפקודית לגביו, המפרטת את אופן תפקודו של המוערך ורמתו בתקופת ההערכה ביחס לדרישות תפקידו. בנוסף, יבהיר המפקד המעריך למוערך את ציפיותיו ממנו, ובשיתוף עימו יציב לו יעדים לשיפור ולשימור. במהלך שיחת המשוב ימלא המפקד המעריך את פרק המשוב שבטופס ההערכה.
25. בתום מילוי ההערכה התפקודית שבטופס חוות הדעת התקופתית, יחתמו המוערך והמפקד המעריך על גבי הטופס. במקרה שהמוערך אינו מסכים עם האמור בחוות הדעת ומסרב לחתום על גבי הטופס, יציין זאת המפקד המעריך על גבי הטופס, וחוות הדעת תוזן למערכות המידע הצה"ליות בציון מידע זה.
26. המפקד המעריך לא יבצע שינוי בטופס חוות הדעת לאחר העברת המשוב למוערך. אם בוצע שינוי כזה, עליו להעביר למוערך משוב נוסף, במהלכו יציג את השינויים שביצע בטופס.

הערכה השוואתית

27. המפקד הבכיר ימלא את הערכתו ההשוואתית לגבי כל קבוצת הערכה בנפרד.
28. תקופת ההיכרות של המפקד הבכיר את המוערך אינה מוגבלת ויכולה להיות קצרה משלושה חודשים. המפקד הבכיר יעמיק את היכרותו עם תפקודם של המוערכים בקבוצת ההערכה על-ידי עיון בטופסי חוות הדעת התפקודית, וכן יתייעץ ויקבל מידע נוסף מהמפקדים המעריכים.
29. במסגרת ההערכה השוואתית, יציין המפקד הבכיר את הבולטים לחיוב בכל קבוצה. שיעור הבולטים לחיוב בכל קבוצה יהיה 30%, לכל היותר. חריגים לכך יאושרו על-ידי אכ"א-מחלקת הסגל-ענף תו"ב.

30. על המפקד המעריך ליידע את המוערך בדבר ההערכה ההשוואתית בעניינו, בתוך חודש ממועד קבלת ההחלטה על-ידי המפקד הבכיר. בנוסף, רשאי המוערך לקבל משוב מפורט על ההערכה ההשוואתית על-פי בקשתו.

31. המשוב על ההערכה ההשוואתית יימסר למוערך על-ידי המפקד המעריך, אלא אם קבע המפקד הבכיר כי המשוב יועבר על-ידו אישית. ניתן המשוב על-ידי המפקד המעריך, רשאי המוערך לבקש שיחת משוב והבהרה על ההערכה ההשוואתית מהמפקד הבכיר אשר ביצע את ההערכה. שיחת המשוב תתקיים בתוך חודש, לכל היותר, ממועד פנייתו של המוערך.

32. המפקד הבכיר לא יבצע שינוי בטופס חוות הדעת לאחר העברת המשוב על ההערכה ההשוואתית למוערך. אם בוצע שינוי כזה, עליו להעביר למוערך משוב נוסף, במהלכו יציג את השינויים שביצע בטופס.

השלמת פעימת חוות הדעת ביחידה

33. מפקד היחידה, בסיוע קצין המשא"ן היחידתי, יוודא כי תהליך ההערכה ביחידה יושלם על כל שלביו עד למועד סיום הפעימה, ובין היתר יוודא כי:

א. ניתנה חוות דעת תפקודית וחוות דעת השוואתית לכל המוערכים.

ב. הועבר משוב לכל המוערכים על-פי הכללים הקבועים בפקודה זו.

ג. טופסי חוות הדעת הוזנו במערכות הרשומות, והתקבל אישור ממוכן על השלמת הזנת כלל חוות הדעת ביחידה.

חוות דעת מיוחדת

34. חוות דעת מיוחדת תינתן בעניינו של מוערך אחד או יותר, לאור החלטת המפקד המעריך או המפקד הבכיר, או בהתאם להחלטה פיקודית גורפת מטעם המטה הכללי או הסמכות, בכל עת שתידרש. ביצוע חוות הדעת המיוחדת יאושר על-ידי אכ"א-רמ"ח הסגל.

35. מטרות חוות הדעת המיוחדת הן:

א. הערכת אופן מילוי תפקיד בזמן לחימה, בפעולות קרביות ובמבצעים, המבטאת את מידת ההצלחה בביצוע המשימה המבצעית;

ב. הערכת אופן מילוי תפקיד בעת מינוי חירום, כאמור בהק"א 31-01-01: "מינוי משנה ומינוי חירום לקצינים בשירות הסדיר";

ג. הערכת אופן מילוי תפקיד בתום שלושת החודשים הראשונים של שירות הקבע או ממועד קבלת דרגות הקצונה;

ד. דיווח על התנהגות חיובית או שלילית של המוערך במהלך מילוי תפקידו או מחוץ למסגרת התפקיד, פרט לאירוע שבגיננו הובא המוערך לדין בפני קצין שיפוט או בית דין צבאי או ננזף פיקודית, כמפורט בפ"מ 33.0333: "נזיפה פיקודית";

ה. מתן חוות דעת תפקודית בכל מקרה אחר, כאמור בסעיף 34 לעיל.

36. חוות הדעת המיוחדת תמולא על גבי טופס חוות דעת תקופתית, בהתאם לכללים המפורטים בפקודה זו. במסגרת חוות דעת מיוחדת, לא תבוצע הערכה השוואתית.

37. חוות דעת מיוחדת אינה מחייבת תקופת שירות מינימאלית של המוערך תחת פיקודו של המפקד המעריך.

חוות דעת על קצינים במינוי משנה

38. קצין הנושא מינוי משנה, כאמור בהק"א 31-01-01: "מינוי משנה ומינוי חירום לקצינים בשירות הסדיר", תמולא לגביו חוות דעת תקופתית בהתאם לכללים המפורטים בפקודה זו, פרט לשינויים הבאים:

א. חוות הדעת תמולא על-ידי מפקדו הישיר ביחידה שבה הוא נושא את מינוי המשנה, ללא קשר לדרגתו של המפקד.

ב. במסגרת חוות דעת זו תבוצע הערכה תפקודית בלבד.

ג. חוות הדעת תינתן במהלך שנת עבודה קלנדרית, עד לסוף השנה.

ד. חוות דעת זו תינתן בנוסף לחוות הדעת התקופתית הניתנת ביחידתו הקבועה של המוערך.

חוות דעת על מוערכים המשרתים בחו"ל או בימ"ל

39. חוות דעת תקופתית תועבר על כלל המוערכים המשרתים או המושאלים לימ"ל, או המשרתים בחו"ל במסגרת תפקידם הצבאי.

40. למוערכים אשר מפקדם הישיר עומד בתנאי הגדרת מפקד מעריך, כאמור בסעיף 1 לעיל, תמולא חוות דעת תקופתית על-גבי טופס 863 "חוות הדעת התקופתית", ובהתאם להוראות פקודה זו.

41. למוערכים אשר הממונה הישיר עליהם הינו אזרח, שאינו עומד בתנאי הגדרת מפקד מעריך כאמור בסעיף 1 לעיל, תמולא חוות דעת תקופתית על-גבי פורמט חוות דעת למשרתים בימ"ל, המפורסם במדיניות אכ"א-מחלקת הסגל, המתעדכנת מעת לעת.

42. חוות דעת אלו יוזנו למערכות הרשומות בצה"ל בהתאם להנחיות אכ"א-מחלקת הסגל.

43. מוערכים כאמור בסעיף 39 לעיל, יוערכו בהערכה תפקודית בלבד.

ערעור על חוות דעת

44. ככלל, לא ניתן לערער על תוכנה של חוות דעת תקופתית הניתנת לפי פקודה זו.

45. ניתנה חוות דעת שלא על פי ההוראות המפורטות בפקודה זו, רשאי משרת הקבע לפנות לגורמי הסגל ביחידתו בבקשה לתקן את ההליך.

בקרה

46. בקרה על מימוש תהליך חוות הדעת התקופתית, כמפורט בפקודה זו, תבוצע על-ידי אכ"א-מחלקת הסגל-ענף תו"ב.

חריגים

47. ביצוע חוות דעת תקופתית במועד נוסף או בטופס שונה מהאמור בפקודה זו, ייעשה באישור אכ"א-מחלקת הסגל בלבד.